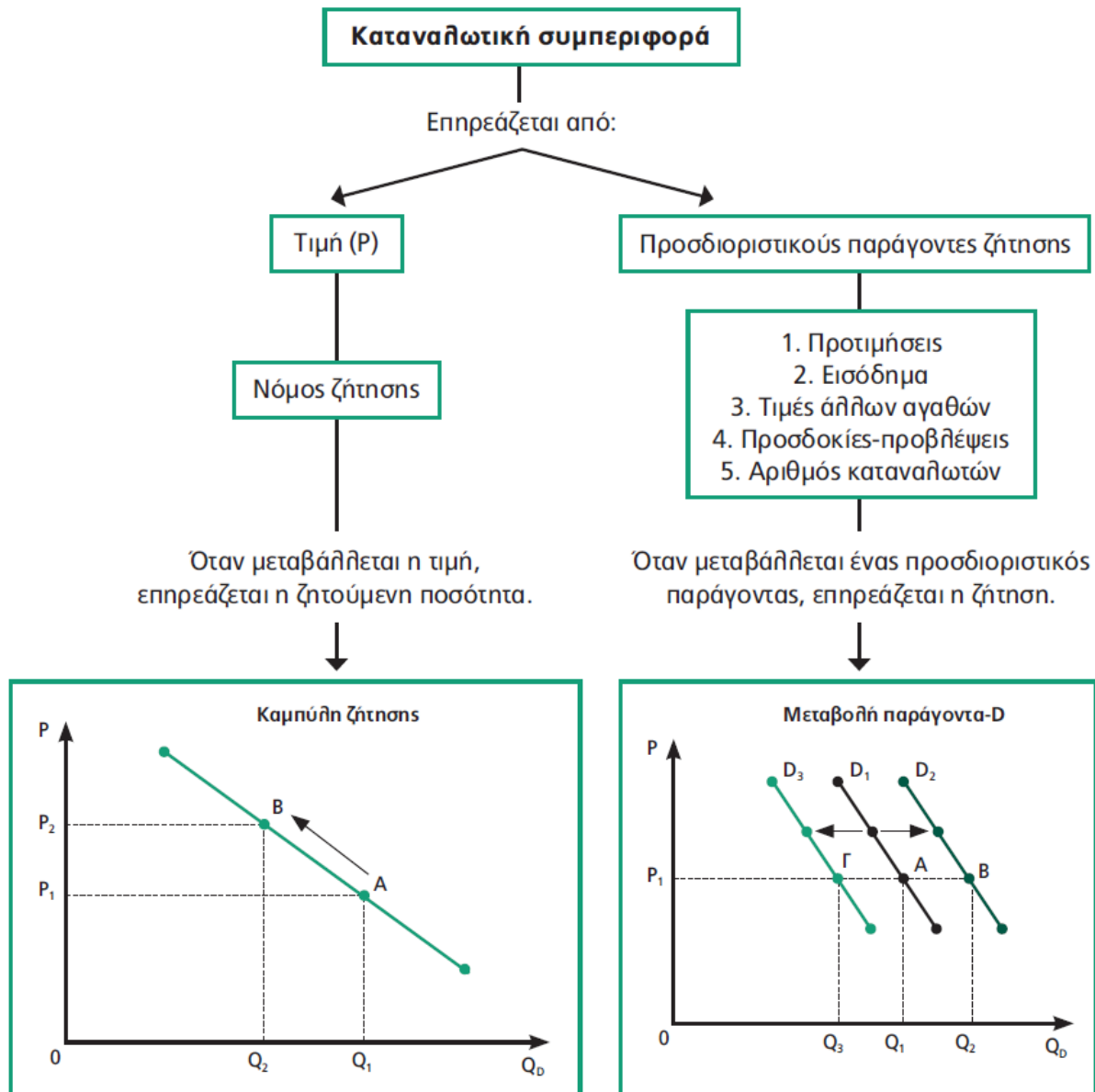

ΖΗΤΗΣΗ

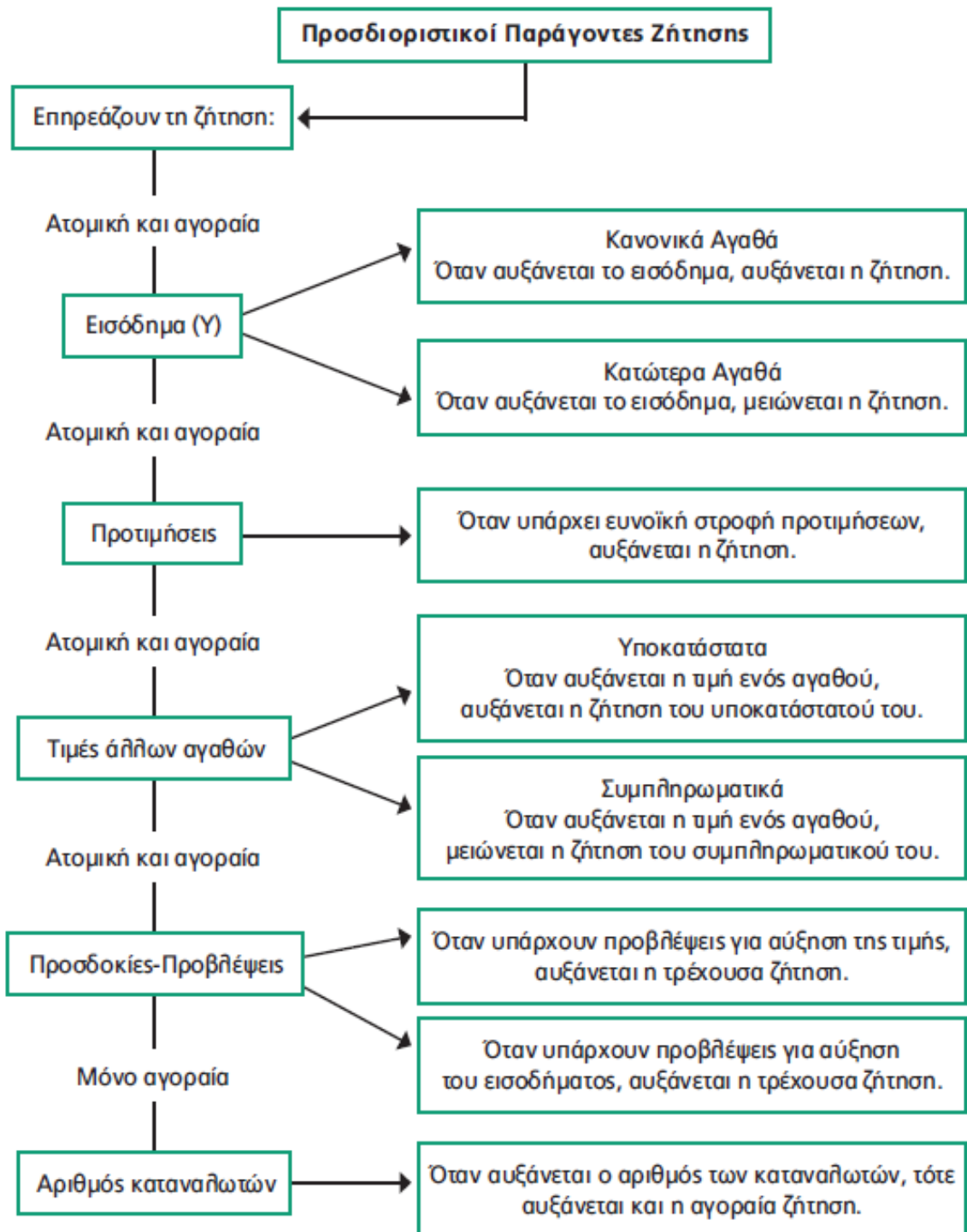
Ο **νόμος της ζήτησης**, οποίος περιγράφει ότι,

- όταν η τιμή (P) ενός αγαθού μειώνεται, ο καταναλωτής αυξάνει τη ζητούμενη ποσότητα (Q_D),
- όταν η τιμή (P) του αγαθού αυξάνεται, ο καταναλωτής μειώνει τη ζητούμενη ποσότητα (Q_D).

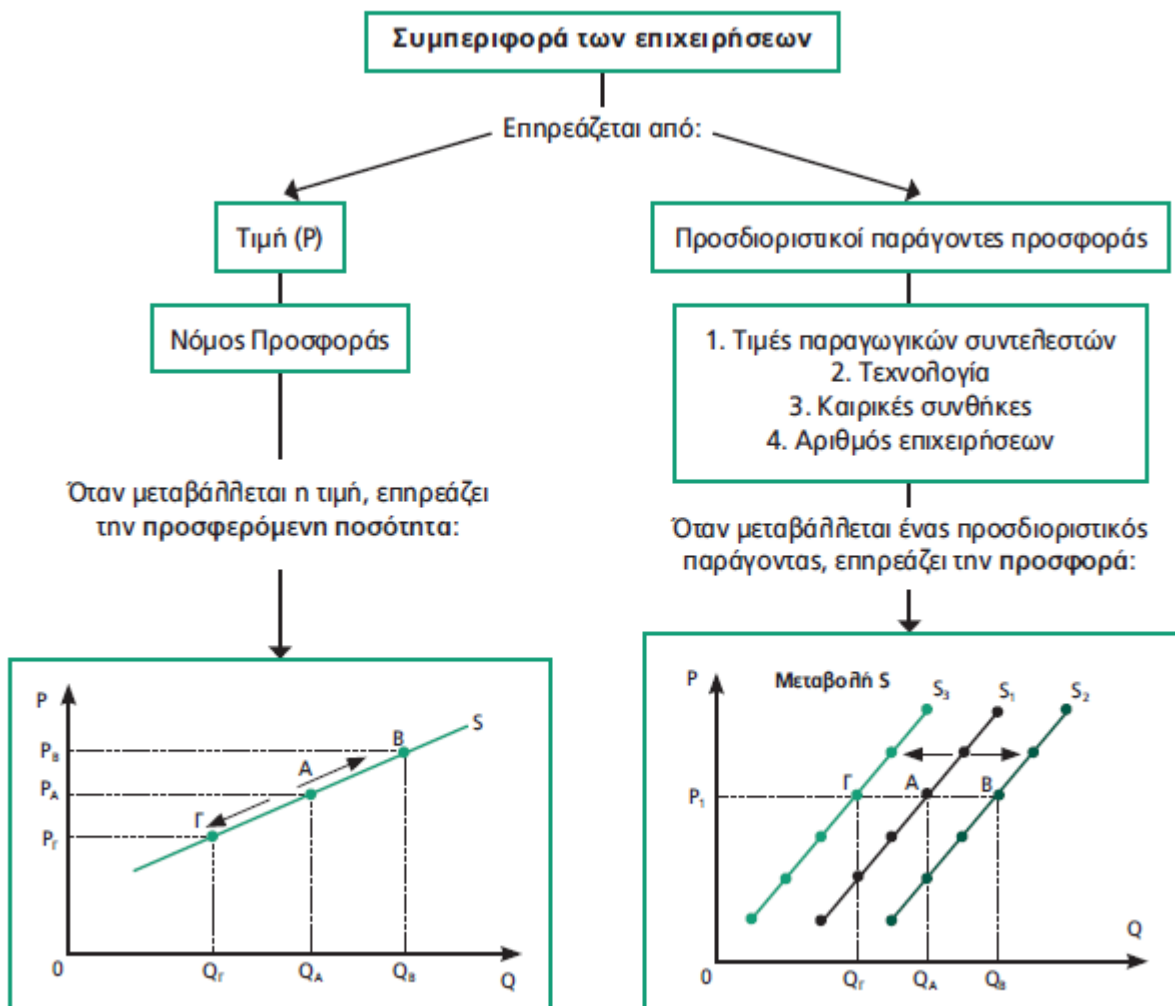
Ο νόμος της ζήτησης περιγράφει την αρνητική σχέση μεταξύ της τιμής και της ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού, όταν οι άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη ζήτηση παραμένουν σταθεροί (*ceteris paribus*).

Ceteris paribus (όλα τα άλλα σταθερά) όταν μελετάμε πώς επιδρά η μεταβολή ενός παράγοντα στην καταναλωτική συμπεριφορά θεωρούμε ότι όλοι οι άλλοι παράγοντες είναι σταθεροί.

6 ■ Άλλοι προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης

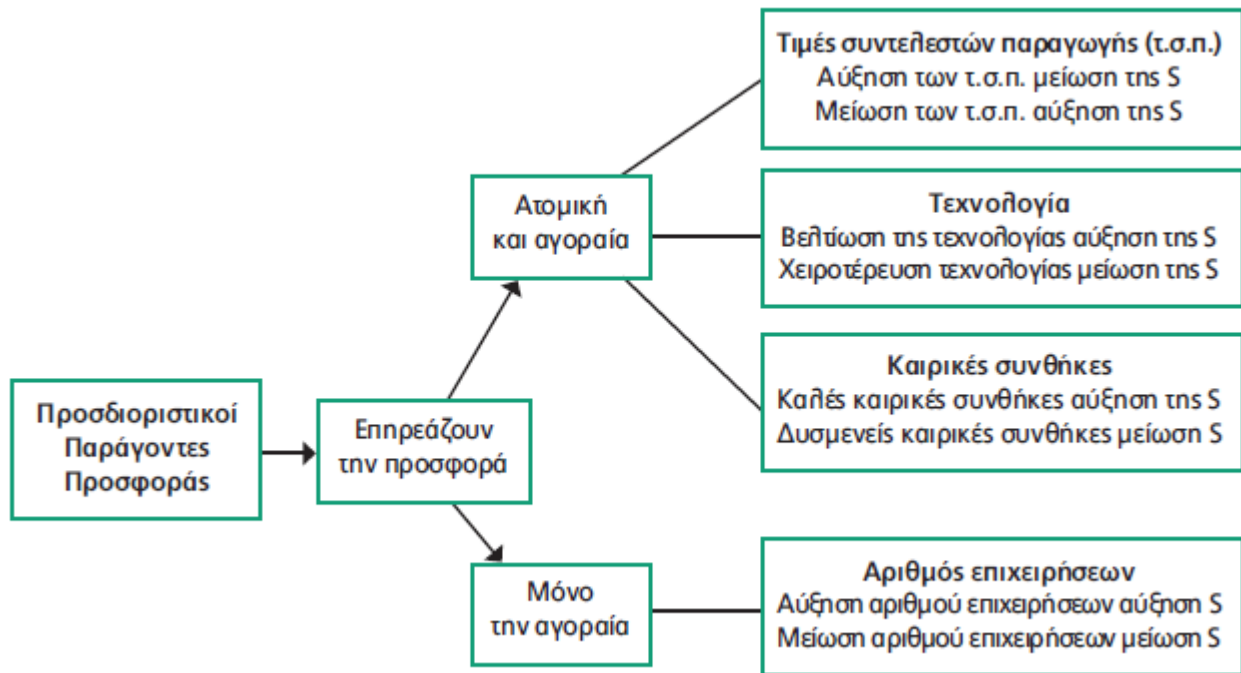
ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Ο **νόμος της προσφοράς**, ο οποίος περιγράφει ότι,

- όταν η τιμή ενός αγαθού μειώνεται, η προσφερόμενη ποσότητα (Q_s) μειώνεται,
- όταν η τιμή ενός αγαθού αυξάνεται, τότε η προσφερόμενη ποσότητα (Q_s) αυξάνεται

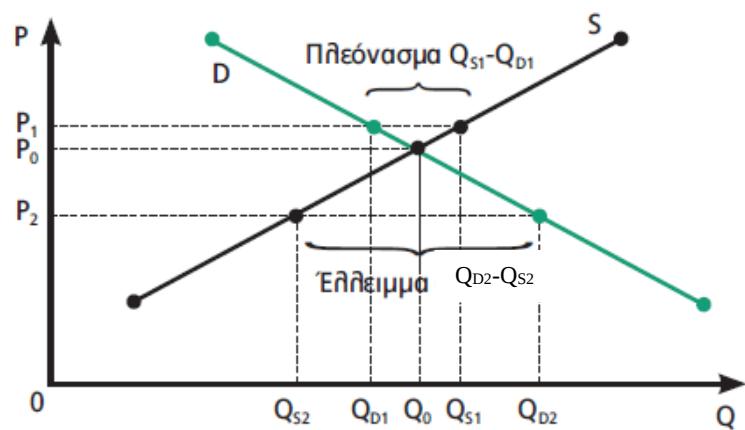
Ο νόμος της προσφοράς περιγράφει την ομόρροπη σχέση μεταξύ της τιμής και της ζητούμενης ποσότητας ενός αγαθού, όταν οι άλλοι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την προσφορά παραμένουν σταθεροί (*ceteris paribus*).

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΙΜΗΣ

Σε μια αγορά υπάρχει μόνο μία τιμή που εξισώνει τη ζητούμενη με την προσφερόμενη ποσότητα. Είναι η τιμή P_0 , στην οποία οι παραγωγοί προσφέρουν Q_0 μονάδες προϊόντος και οι καταναλωτές ζητούν αντίστοιχα την ίδια ποσότητα (Σχήμα 5.1). Η τιμή P_0 είναι η τιμή του προϊόντος στην αγορά για τη δεδομένη χρονική περίοδο. Κάθε καταναλωτής που επιθυμεί να αγοράσει το προϊόν πρέπει να πληρώσει P_0 για κάθε μονάδα και αντίστοιχα κάθε παραγωγός πρέπει να εισπράξει P_0 από την πώληση κάθε μονάδας. Η τιμή P_0 εξισορροπεί τις δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης και ονομάζεται τιμή ισορροπίας.

Τιμή ισορροπίας είναι η τιμή στην οποία η ζητούμενη ποσότητα είναι ίση με την προσφερόμενη. Σε κάθε άλλη τιμή θα παρουσιάζεται είτε πλεόνασμα είτε έλλειμμα και δεν θα ισορροπεί η αγορά.

Σχήμα 5.1

Έλλειμμα: $Q_{D2} > Q_{S2}$ επομένως

Έλλειμμα = $Q_{D2} - Q_{S2}$

Όταν η ζητούμενη ποσότητα είναι

μεγαλύτερη από την προσφερόμενη τότε παρουσιάζεται **έλλειμμα** ή υπερβάλλουσα ζήτηση. Αυτό γίνεται για τιμές μικρότερες από P_0 .

Όταν υπάρχει έλλειμμα σημαίνει ότι υπάρχουν καταναλωτές που δε βρίσκουν το προϊόν και είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερο και πιέζουν σε υψηλότερη τιμή. Με την αύξηση της τιμής η ζητούμενη ποσότητα μειώνεται ενώ η προσφερόμενη αυξάνεται και έτσι μειώνεται το έλλειμμα. Το έλλειμμα μηδενίζεται στην τιμή P_0 .

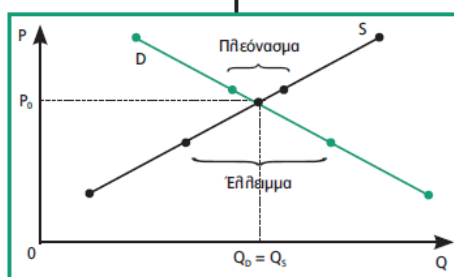
Πλεόνασμα: $Q_{S1} > Q_{D1}$ επομένως Πλεόνασμα = $Q_{S1} - Q_{D1}$

Αντίστοιχα όταν η ζητούμενη ποσότητα είναι μικρότερη από την προσφερόμενη, παρουσιάζεται **πλεόνασμα** ή πλεονασματική προσφορά. Αυτό γίνεται για τιμές μεγαλύτερες από P_0 .

Όταν υπάρχει πλεόνασμα σημαίνει ότι μένουν προϊόντα απούλητα στα χέρια των παραγωγών. Οι παραγωγοί για να αποφύγουν τη συσσώρευση αποθεμάτων, θα μειώσουν την τιμή. Όταν η τιμή μειώνεται, η ζητούμενη ποσότητα αυξάνεται και η προσφερόμενη μειώνεται με αποτέλεσμα να μειώνεται και το πλεόνασμα. Το πλεόνασμα μηδενίζεται στην τιμή P_0 .

4 ■ Μεταβολές της τιμής και της ποσότητας ισορροπίας

Η συνθήκη ισορροπίας $O_D = Q_S$ προσδιορίζει την τιμή και την ποσότητα στην αγορά

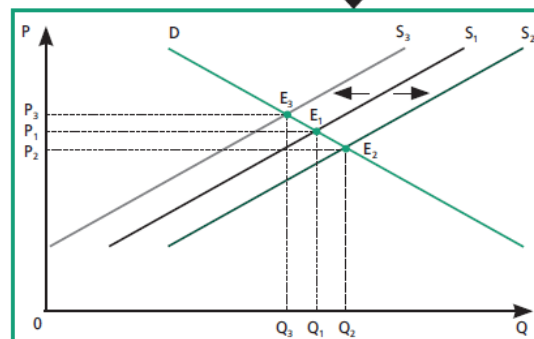
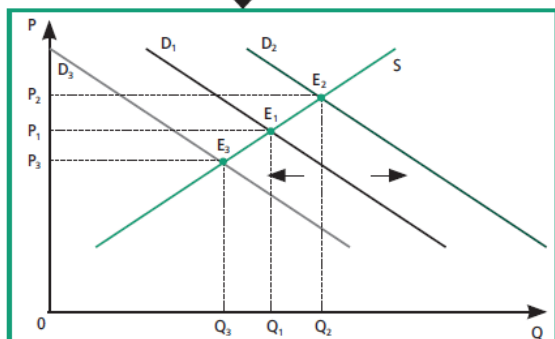

Μεταβολή στην τιμή και ποσότητα ισορροπίας

Μεταβολή μόνο
στη ζήτηση

Ταυτόχρονη μεταβολή στη ζήτηση
και την προσφορά

Μεταβολή μόνο
στην προσφορά

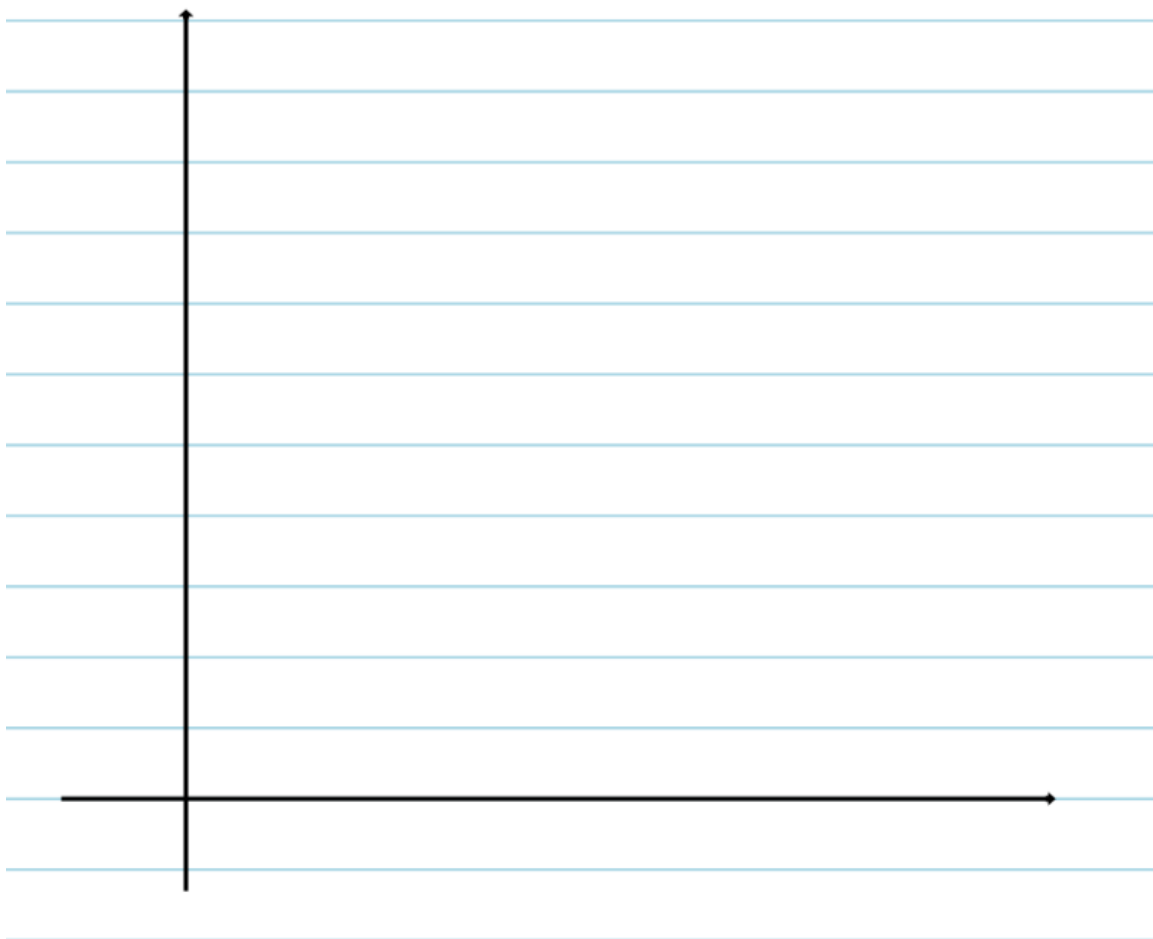
Παράδειγμα

■ Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας:

P	Q_D	Q_S	Έλλειμμα	Πλεόνασμα
45	;	520	–	320
39	280	450	–	;
33	;	360	–	–
30	400	;	120	–
24	480	200	;	–

Να γίνει διαγραμματική απεικόνιση της αγοράς.

Ποια είναι η τιμή του προϊόντος στην αγορά;

2. Να εξηγήσετε πώς θα επιδράσουν στην τιμή και την ποσότητα ισορροπίας των τροφίμων οι παρακάτω μεταβολές:

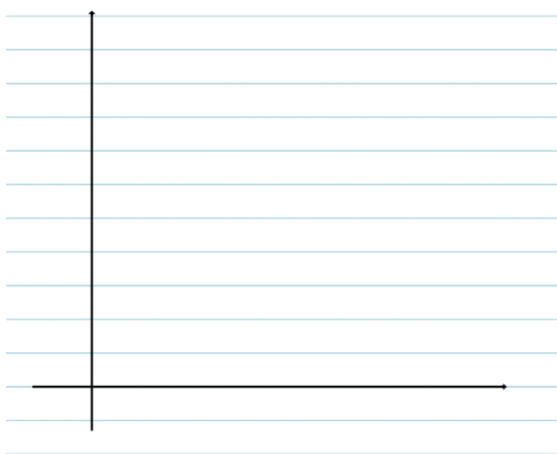
α. αύξηση της τιμής του πετρελαίου

β. ξηρασία και κλιματική αλλαγή

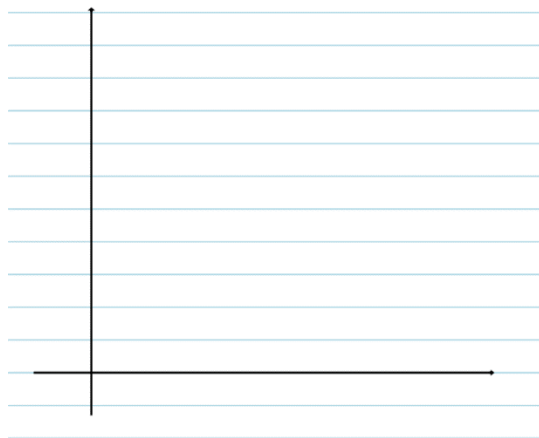
γ. πρόβλεψη αύξησης των τιμών τους

δ. η πολιτική αύξησης των καλλιεργειών που προορίζονται για βιοκαύσιμα αντί για τρόφιμα.

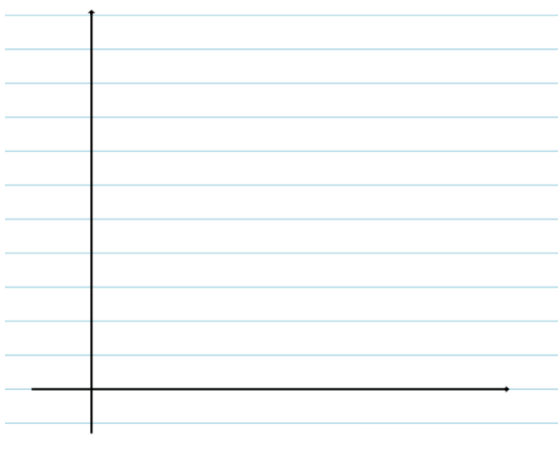
α.

β.

γ.

δ.

